

2 PÊTURU

Pí'ape koyuhópeti páhoe Pêтуру

Enepora koyuhópeti, yutóxinoake Pêтуру, koati okópoti ihfkauvoti ákoti akaná'u itohíneoti xapákuke hokotíhiko Jesus.

Ápe xâne kaxénake Pêтуру ihíkaxoti imokónvokutike ákoyeamo aúkapapu ne Jesus. Itea éxokoa Pêтуру ne kutípotihiko Jesus itúkeovo vo'oku yupíheovo ákoyea ímaxapa Itukó'oviti kúxoixea ne xâne kutípea Xe'éxa koane kuríkoepa ne pahúnevo ko'ókorinoke aúkoepovo Jesus.

Enepohikoneko xâne kopóé'akoti fhikaxea, aínovomaka koesáyu'ixoti kixoku itúkeovo, yuixóvoti itúkea váhere úhepune múyo, koane koesayu'ixea isóneu po'ínuhiko xâne vo'ókuke. Koyúhoa Pêтуру ipíhóponeamo Itukó'oviti ne xâne kuteâti. Ixíko'okoamaka Pêтуру neko kutípotihiko Jesus kóxuna'ixeevo ikéneke Vúnae, koane itúkeovo kuri'ókovatihiko tukú koeti aukápapu ne Jesus, motovâti itúkeovo sasá'itihiko nonékuke Itukó'oviti yaneko káxe aukápapune Jesus.

1 ¹Yundóxinopinoe, undi Simaum Pêтуру, undi ovoxe Jesus Kristu koane páhoemaka koyúhoyea emó'u xapa xâne. Mbahúkinopeanoe ra koyuhópeti, itínoe kuvóvoti Vúnae kuteâtimaka úti, inixeâtinoo itúkeovo koati hána'iti itópoinopike ne kívivoa, kuteâtimaka koeku vínixone yane kúveova úti. Koati vo'oku ponóvoku ne ítukeinovi Itukó'oviti, enepone kuvóvone úti, yoko Jesus Kristu, Koitóvoviti, kó'inokeneye.

²Kaúkapainapinoe Itukó'oviti hána'iti seánakopi yoko úhepeti isoneúti ukeâti xokóyoke, ya koeku yukóponi yéxi Itukó'oviti koánemaka Vúnae Jesus.

Ahá'inoa Itukó'oviti ne xâne koeku itúkeopeovo xe'éxapone

³Koúsokinovea Itukó'oviti ya hána'iti xunáko ne uhá koeti nókone úti ikéneke, motovâti ápeyeva inámapoti koépoku úti ikéneke, koane motovâtimaka vitúkeovo xâne teyoâti ya uhá koeti vekoku úti. Kó'inokeneye, koati vo'oku véxea Itukó'oviti, enepone ihaxíkoviti hókea úti, kaha'aínovitimaka vitúkeovo êno hána'iti ihayú'iuti kuteâti itúkeova. Koati kousókinovitimaka uhá koeti nókone úti ikéneke, motovâti ápeyeva vitípanevo kuteâtimaka itípanevo. ⁴Koeku kó'iyeaneye, anéye yuhó'inovi Itukó'oviti, koati yuhôti ákoti aukápapu ikéne yupihóvoti anáko, yupihóvotimaka vínixea hána'iyea ne itópoinovike. Koati vo'ókuke neko yúho

ákoti aukápapu ikéne, kutí'ino apêti xoko úti itípanevo kixóvoku ne Itukó'oviti, kutí'inokemaka viteóvati ne vahérévokoti yara kúveu mêum koesáyu'ixoti xâne, enepone uhá koeti kó'iyevokoku váhere aha xâne itúkea.

⁵Kéxuna'ixapuikopo ikéneke Itukó'oviti, maka xané íxane itípenevo ne kívivo Itukó'oviti. Kene ne itípenevo, xané íxanemaka ne kaná'uti exóneti íhae xoko Itukó'oviti. ⁶Kene ne kaná'uti exóneti íhae xoko Itukó'oviti, xané íxanemaka ne yéxi seyá'ikopivo. Kene ne yéxi seyá'ikopivo, xané íxanemaka ne ákoyea kemúya'íka iséneu héki Vúnae. Kene ne héki Vúnae ákoti kemuyá'íka iséneu, xané íxanemaka ne tíyi Itukó'oviti ya uhá koeti kixeku itíkivo. ⁷Kene ne tíyi Itukó'oviti ya uhá koeti kixeku itíkivo, xané íxanemaka ne kutí kixi koati pe'ínu ne po'ínuhiko úti xoko Jesus. Kene ne kutí kixi koati pe'ínu ne po'ínuhiko kutípoti Jesus, xané íxanemaka ne ákoyea omótovo yokovo uhá koeti xâne. ⁸Vo'oku enepo akoéneye kixeku itíkivo, epó'oxo enepo keukápana ké'iyineye ikéneke Vúnae, ákomo itíkapu xâne ákoti ítone ítukea koane ákotimaka êho ikéneke. ⁹Itea enepone xâne ákoti akoéneye, kutí koe komítiti. Poéhane ákoti ahikápu ínixo, epó'oxo inótovane okóvo sasá'ipeane ne pahúnevo yanekôyoke.

¹⁰Yapásikaikopo inamá'axoyea yixóva ra koekúti'hiko, itínoe mbo'ínu xoko Vúnae, motovâti í'yiyuse kóyeyea itíkivo koati iháxiu Itukó'oviti hókea, koane noívokoemaka yonópea xokóyoke. Enepo yakoéneye, ákomo itévokiku hó'eke úti. ¹¹Epó'oxo énomonemakamo kutí'ino yupihóvoti unátiyeamo kêku sípa natíxokuke Vúnae Jesus Kristu Koitóvoviti, enepone ákotinemo hunókokoku natíxea.

Yutóxinoake Pêturu ra koyuhópeti

¹²Énomone kutí'ino usó ngoyêti ixómoyea ngoyúhoinopeanoe ra koekúti'hiko, motovâti ákoyea inátapa yokóvo, upánini yéxoá kaná'uko ne ihíkavvoti némoenenoe, koane títiu kéye ákoyea kiríka héki.

¹³Koêkuiko ámbeyea yâye yara kúveu mêum, koati ininjoâti itúkeovo ponóvoti ngóyukea iséneu, nzuvo'óxopitinoe puyákoponeova yokóvo ra koekúti'hiko. ¹⁴Vo'oku énja yé'exeovone imbúhikopeaku yara kúveu mêum, vo'oku kouhupu'ikinonoane Vúnae Jesus Kristu. ¹⁵Koati ngoxuná'ixovoti nzuvó'oxeopinoe, maka ákoyenemoye puyákoponeova yokóvo uhá koêti ra koekúti ike mbihópine xoko Itukó'oviti.

Koati kaná'uti ra emo'u Itukó'oviti

¹⁶Yoko enepo koyuhó'inopeanoe úti, úndi yoko nza'ínehiko, koêku ra hána'iti xunako Vúnae Jesus Kristu yoko aúkopovopemo, haina koyúhóti uti ihíkavvoti itúkohiu xâne ya éxeako itea, koati noíxone vúke nê'e itúkeovo koati hána'iti ihayú'iuti. ¹⁷Vo'oku koati Itukó'oviti, Há'a, kapayásokoa exókoviti itúkeovo êno hána'iti ihayú'iuti yaneko inú'ixeaku emó'u xoko óvoku vanúkeke ákoti kuteâti úhe'ene. Énomone ne yúho koêti: “Eneporâ'a, énomone Nje'éxa ákoti omótóva ongóvo, porexónuti hána'iti

elókeko ongóvo” kôe. ¹⁸Kámoa úti neko emo'úti inu'íxoti vanúkeke yaneko kaha'ínea úti ne Vúnae yane sasá'iti nóvoheixoku oukeke ne hána'iti mopô.í.

¹⁹Énomone kutí'ino iyúseoti motó'iyeeova kutípea úti ne yuho porófetahiko mekúke koyuhôati koêku ne koekúti hiko simóvotine kó'oyene. Yoko koati únatimo kékunoe iveváki yúho, enepone kutí koeti yúku kouhápu'ikoti xapa hahákuti tukú koeti simapúne neko káxe aukápapu ne Kauhápu'ikopitinoemo, enepone kutí koeti koêku ne pú'iti hékere xánena ihâroti. ²⁰Itea inúxoti ya uhá koêti, konókoti yéxinoe ákoyea ápahuina emo'u porófeta yutoxóvoti emó'uke Itukó'oviti itukóvo isoneú kíxone porófeta. ²¹Vo'oku enepone yutoéti emó'uke Itukó'oviti koyúhoti koêku ne ávoti simápu kaxéna, ako ápahuina ukeâti ya isóneuke xâne. Itea ápe (sasá'iti) hóyenhiko éxokoake Itukó'oviti ahá'inoa koyúhoyea, enepohikone kouhápu'ikinoakemaka Sasá'iti Omíxone Itukó'oviti áha koyúhoyea.

**Koêkumo ne ákoti itukapu kaná'uti páhoe Itukó'oviti koyúhoyea emó'u
Njúda 3-16**

2 ¹Kuteâti koeku ápeyea xâne mekúke koyúhoti ápeyea kouhápu'ikinoake Itukó'oviti koyúhoyea xapákuke xanéhiko itea ákoti akaná'u, énomonemakamo koéneye xepákukenoé ápeyeamo xâne kuteâti. Itea ôriti iyúseyea koêku ne ihíkavoti fhikaxone itúkeovo iyonópati ipihóponovokutike ne xâne hokoâti. Muhikóvatimo fhikaxeahiko ákoyea akána'u ne Vúnae, enepone porexópinoati ésa'í itúyopea pahúnevo. Yoko énomonemo kutí'inoke simó koatímo ne ipíhoponeokonohiko. ²Enómo xâne hokoâti yane váhere kixoku itúkeovo, enepone sikovó kó'iyea itúkea váhere úhepune múyo. Yoko vo'ókukehiko, enómo xâne koemóke'eati ne kaná'uti kixovókuti hó'e úti. ³Koane vo'oku ixómoyea ipúpakinohiko isóneú kahá'ayea enó'iyea apeínoati, apêtimo fhikaxeopikenoe, itukohí kíxone, kahá'atihiko íteopinoe yoko itúkeopi fhikau. Kutí ketínoemo váneu nê'e, ítonehiko yane ákoti akaná'u yúho. Itea mekúne kousokinokonohiko ipíhoponeokono ipihóponovokutike. Yoko ákomo íteovaku neko kixópokonokumo.

⁴Hanemo koéneye kuteâti kíxoaku Itukó'oviti ne ánjuhiko pahukóvoti nóvo ákoyea okóseana. Kuríkoahiko xoko koítoponeovoku kotíveti ika'ó koyêti xoko êno upénoti uhôro ínati haháku, kuxoâti ne káxe éxokopeakumo Itukó'oviti yonópokumo ne uhá koeti xâne. ⁵Ákomaka okóseana Itukó'oviti ne váherehiko xâne mekúke. Poéhane Nôe koítovo, enepone koyúhoti xapa xanéhiko kónokea pónea kixoku itúkeovo. Yoko koítovamaka Itukó'oviti ne po'í seti koeti xâne yaneko pahukôa koínikea ne kúveu mêum, koupá'ixoti xanéhiko váhere kixoku itúkeovo. ⁶Koane heu-heú kíxoa Itukó'oviti uké'exopea neko váherehiko xâne ovâti neko pitivókohiko mekúke iháxoneti Sódoma yoko Ngómora. Poéhane épouxa irikóvo, exókoati Itukó'oviti kíxeanemoye ipíhoponea ne uhá koeti

xâne itúkoti váhere. ⁷Itea koítovo Lô, hóyeno ponóvoti kixoku itúkeovo, ikotívexoatimaka isóneuke kixoku itúkeovo neko váhere xanéhiko ákoti teya Itukó'oviti, enepohikone sikovó koyêtihiko itúkea váhere úhepune mûyo. ⁸Vo'oku koati hóyeno ponóvoti kixoku itúkeovo ne Lô, kotiveâti isóneuke ne kámone yoko noíxone itukovo káxe vo'oku váhere kixoku itúkeovo neko xanéhiko kúrivokoevo xoko ípuxovoku. ⁹Iyúseoneikopo éxea Vúnae koíteovo xâne teyoâti yane kotíveti koekúti vékoku, koane haxá kíxeamaka ne váherehiko xâne, kuxoâti símeovo kaxena éxokopeakumo Vúnae yonópoku ne uhá koeti xâne. ¹⁰Áko'oneoxomo ne xâne yuixóvoti itúkea váhere úhepune mûyo, koane koekútihiko yupihóvoti ákoyea aínati, enepohikone ákotimaka teyâ ne payásotihiko ya utíke mani nókone téyeya úti. Ainóvotimaka xâne ákoti kamâ, xúnatimaka isóneu ípihea tumúne koêkúti áha itúkea, koane áhatimaka kapáyasokinovo po'ínuhiko xâne. Ákomaka píka ihákea ne koati hána'iti teyonétihiko, nókone téyeya úti. ¹¹Muhíkino va ne ánjuhiko, enepone yupihóvoti itúkeovo xúnati koane payásoti ya utíke, ako íxaneyeyúho nonékuke Itukó'oviti koyuhoâti motókeyea ípíhóponeokonohiko ne xâne ihákone nekóyohiko. ¹²Itea enepohikone xâne ngixínopike vahe réxoti kixoku itúkeovo, koati kuteâti hó'openohiko íhae hôi ákoti isóneu, hokotíhiko koêkúti iyónoaku áha. Yoko kuteati ápeinoke hó'openo íhokeokono yoko koépekeokono, koánemaka nekóyohiko. Koati ainóvotihiko koemóke'eti koekúti ákoti exína isóneu koêku, epó'oxo kuteâti hunókoku ne hó'openohiko namukókono, énomonemakamo koéneye hunókoku nekóyohiko kurikákana ipihóponovokutike. ¹³Enepe ne námoepo vo'oku váhere ítuke, harâ'amo, váherexinokonomaka ítuke hunókokuke. Koati úhepetinoahiko itúkea váhere úhepune mûyo, muhíkova ya káxe. Enepo ainóvokoxovopinoe he'uxínovonoe níki, puyakóponovomaka yokóvo ivókinovovi Vúnae, kutí koéhiko ihomúyoti koane isayúnevoti híyeuke koati sasá'iti koekúti enepo kaha'ínepinoe, koeku itúkeovo xâne ákoti saya'íkeapu itúkea váhere áha kíxeova. ¹⁴Enepehikonê'e, ako ita noíxea sêno ákoti akahá'a itúkea váhere áha xokóyoke. Ako momí'iyeku itúkea váhere. Koati ahúkoti hiko ya ítea po'ínuhiko xâne ákoti koati tiú'iko ikéneke Vúnae. Ainovomaka xâne ipupákinoti isóneu kahá'ayea enó'iyea apeínoati. Koati motokeâti yonópea ipihóponovokutike. ¹⁵Ainovomaka itavókeati ne kaná'uti xêne, hokópoti kixoku itúkeovo Mbaláum, xé'a Mbêo mekúke, enepone usó koyêti itúkea váhere motovâti namúkea tiúketi. ¹⁶Itea sayá'ikokono nêle yanekóyoke vo'oku váhere ítuke. Poréxoá Itukó'oviti ne péyo njuméntu koyúhoyea kuteâti koeku úti, uti xâne. Énomone saya'íkoa, puinoâti itúkea áha, enepone kutí koeti kixoku itúkeovo xâne ákoti isóneu. ¹⁷Enepehikone xâne ngíxone xepákuke, kutí koe uke úne itikóvotine. Kutí koémaka kapási kayápa xúnati ihunóvoti. Koati kousókinoatine Itukó'oviti yonópokuhikomo xapa êno hahákuti ipihóponovokutike. ¹⁸Kutí koéhiko koati ahúkoti ya koyúhoyeake, itea ako itópoinoke xâne neko yúho. Itóhiko po'ínuhiko xâne hokópea kixoku itúkeovo vo'oku poréxeahiko sikovó kó'iyea itúkea váhere úhepune mûyo yoko koêkúti váhere ahápinovo. Yoko énepehikone xâne ítone, ainóvoti mani ínati

ipuhíhikopea xapákuke xâne ovóheixoti pahunévotike. ¹⁹Itínokonoke nekóyohiko, vo'oku koyúhoinokono ákoyea itopó'oviti, uti xâne, vitúkea koêkuti vâha vitúkea. Yoko inípono neko kixotíneye yúho, áinovo xâne kutí koeti akaúti opékuke xunáko ne váhere kixovókuti. Vo'oku koêkuti koekúti ito'óviti, uti xâne, uti kutí koeti akaúti opékuke xunáko nê'e. ²⁰Énomone ngó'ino: Enepone xâne éxoti Jesus Kristu, enepone Vúnae yoko Koitónoviti, koane iteóvati ne xunako váhere kixovókuti yara kúveu mêum vo'ókuke, enepo kayukápu yane váhere kixovókuti, koati yupihóvotinemokoêku hunókokoke ya inúxotike. ²¹Vo'oku unatíne ákoyeani éxa koêku ne kaná'uti xêne ihíkaxoviti ponea uti vítuke, yaneko turíxea hókea ina kayukópovo ikéneke, itavókopeati ne sasá'iti ihíkavoti páhoenovi Itukó'oviti, íhikaxokonoke. ²²Enepone xâne koetíneye kixoku itúkeovo, koati kousókoati xokóyoke ne kaná'uti kixonéti koêti: “Káyukopinovamaka tamúku níképea ne oévo” koáne “káyukopovomaka ne ahiúti kúre komótekepeovo xapa yomômo” koêti.

Koêkumo yuho xanéhiko tumúneke káyukopovo Vúnae Jesus

3 ¹Itínoe ákoti omotóva ongóvo, pí'apene yúndoenopinove rá'a. Ya uhá koêti ra pí'ati yúndoenopi, ombósiko ngxokoku ixómoyea ngóyukoa ne sasá'iti iséneu koeku nzuvó'oxeopinoe puyákoponeova yokóvo ra koekútihiho, ²motovâti ákoyea inátapa yokóvo yúho neko koati sasá'itihiko porófeta koyúhoti emo'u Itukó'oviti mekúke, koánemaka ne páhoenovi vitúkea ne Vúnae yoko Koitónoviti. Énomone ne ihíkavoti íhikaxone ápostuluhiko, enepohikone páhoe Jesus xepákuke. ³Inúxotike, tumúneke símeovomo hunókoku ra mêum, konókoti yéxi ápeyemo xâne émoketihiko, yuixóvoti itúkea váhere úhepune mûyo. ⁴Haramo koe yúho koémoke'eyea aúkopovo Jesus: “Koyúhopepo káyukopeovomo. Ná'ikopo? Vo'oku ukeátine inâ ivohíkovo neko voxúnoekene, kóyeakone kóyeku ne uhá koeti koekúti kuteâti koêku inâ apê” koetíhikomo. ⁵Kó'inokeneye ne yuhómo, akó'oti akahá'a puyákoponeova okóvo rá'a: Koati mékutine ápe ne vanúke koánemaka ra poké'e. Itea inúxotike, ipúhikea úneke ra poké'e koane yane ítixopeovoku ne úne, ápene ne movó'iti poké'e inâ pahukôa Itukó'oviti ápeyema. ⁶Ákomaka puyákapanapa okóvo nekóyohiko uké'exeokono ra kúveu mêum yaneko mekúke koiníko êno úne. ⁷Kene enepora vanúke koáne ra poké'e apêti kó'oyene, koati hoenáxokonoti oró'okeokonomo ya yúku kuteâtimaka páhoe Itukó'oviti kó'iyeanemoye. Koati kuxokónoti símeovo kaxena éxokeakumo Itukó'oviti yonópokumo ne xanéhiko váhere kixoku itúkeovo, pahukákanahiko yonópea ipihóponovokutike. ⁸Itínoe mbo'ínu ákoti omotóva ongóvo, ako yusíka inótoyeova yokóvo rá'a: Ya xoko Vúnae Itukó'oviti, kutí koe póhuti mili xoénae ne póhuti káxe. Kene póhuti mili xoénae kutí kôe póhuti káxe xoko Vúnae.

⁹Haina koukóponoati Vúnae ne kaxena káyukopovo, enepone koati yuhôti yuhó'inovi yanekóyoke. Haina ko'okôriti itúkea neko yúho,

kuteâti isôneunoa po'ínuhiko xâne, itea koati yupihóvoti ákoyea ímaxapa kúxoixeopinoe, puvâti ápeyea xâne pihópotimo ipihóponovokutike, kaha'aînotimaka uhá koeti xâne ikótivexea isôneuke ne pahúnevo koane sasá'ipea nonékuke. ¹⁰Enepone kaxena aúkopovo Vúnae, kutí koetímó símo ne ómevoti. Yaneko káxe, uke'épotinemo ne vanúke xaneâti koati êno hónoti emo'u ipuhókoti. Yoko oro'ókovotimo uhá koeti ovâti ne vanúke. Kúteanemakamo kixoku uké'exeokono ra poké'e yoko uhá koeti ovâti. ¹¹Koeku kó'iyeanemoye uké'exeokono uhá koêti ra koekútihiho, yusikóneikopo sasá'iyea kixeku itíkivo koane itíkivo teyoti Itukó'oviti ya uhá koeti koekúti, ¹²koékuikomaka kíxoixopi símeovo ne kaxena Itukó'oviti, yehákoatimaka símeovo koeku yíxivo itíki ahá'inopi. Yoko simapúne neko káxe, uke'éxopatimo yúku heú koeti ovâti ne híyeu vanúke yoko poké'e, koane iturékexotimo uhá koeti vo'oku otúkomo ne yúku. ¹³Kene úti, uti kutípoti Vúnae, hara kúxo úti ápepeamo inámati vanúke yoko poké'e ovópokuhiko ne ponóvoti kixoku itúkeovo, kuteâtimaka koeku yuho Vúnae, enepone koati yuhôti ákoti aukáparu ikéne.

Nókone kó'iyea úti koeku kúxoixoepa úti ne káyukopovo Vúnae

¹⁴Énomone ngixínopi, itínoe ákoti omotóva ongóvo, kékuna'ixapu koeku kíxoixi ápeyeakumo ne koekútihiho, maka enepo aukáparu Vúnae, inú'ikapapinenoe ya ákoyea pepákexapu iséneu ikéneke, ákotimaka ovópiku pehúnevo, koane ákotimaka xâne motovâti koyúhoyea ápeyea váhere ítike. ¹⁵Yoko konókoti yéxi ákoinoke ímaxapa Vúnae kúxoixea xâne kutípea, itúkeovo poréxoti xanéhiko oxéne íteova ne pahúnevo, kuteâtimaka koéku ne yútoenopi Poúlu, po'ínu úti xoko Vúnae ákoti omotóva vokóvo. Yoko ainóvoti exóneti póneake Itukó'oviti veínoa kíxeaneye yútoe. ¹⁶Énomone koyúho ya uhá koeti koyuhópeti, yútoe, kuteâti ra yunzó'inopinoe kó'oyene. Ápe koekúti kali tiú'iti éxeokono kixó'ekone ya xapákuke neko yútoe. Enepohikone koekútihiho, kópoe'akoa xâne ákoti exêa koéku, ákotimaka tiú'iko ikéneke Vúnae, kuteâtimaka kíxoaku kópoe'akea ne po'ínuhiko ihíkavoti emó'uke Itukó'oviti. Yoko yonópotihikomo ipihóponovokutike vo'ókuke.

¹⁷Kene itínoe ákoti omotóva ongóvo, koeku yéxinoe ra koekútihiho, konókoti kéhiyanayivo, maka hákone ketávokokono vo'ókuke ne pahukóvoti isoneúti hókone ne xanéhiko ákoti panâpu kixoku itúkeovo. Hákonemaka uké'e ne títiu kéyeyi ikéneke Vúnae ákoti kirikâ héki.

¹⁸Itea yapási'ixanoe keúkaponivo yane hána'iti seánakovi Vúnae yoko Koitóvoviti, enepone Jesus Kristu, koane yapási'ixamaka keúkaponivo yéxi nê'e. Itúkapu énomone itukóvo hána'iti ihayú'iuti yara koeku kó'oyene, koánemakamo ya uhá koeti káxehiko keno'ókoti ákotinemo hunókoku.

Koékuikone.